

U s t a w a

z dnia

**o zmianie ustawy o ochronie przyrody
oraz niektórych innych ustaw**

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 52

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) usuwania od dnia 1 września do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;”

b) w ust. 2 uchyla się pkt 2;

2) w art. 56:

a) w ust. 4 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą innych niż ptaki oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102) - wynikają z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub

7) w przypadku gatunków innych niż wymienione w pkt 6 oraz gatunków ptaków - wynikają ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.”,

b) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Warunek wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 7, w przypadku gatunków ptaków dotyczy jedynie wydania zezwolenia na:

- 1) niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 2) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd ptaków w okresie od dnia 1 września do końca lutego, z wyjątkiem gatunków ptaków z rzędu szponiastych (Accipitriformes), rzędu sokołowych (Falconiformes), rzędu sów (Strigiformes), bociana czarnego (Ciconia nigra), ślepowrona (Nycticorax nycticorax), czapli siwej (Ardea cinerea) i czapli białej (Egretta alba).”.

3) w art. 83a:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ właściwy do wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, niezwłocznie przekazuje do uzgodnienia projekt zezwolenia wraz z aktami sprawy, w tym dokumentację fotograficzną drzewa lub krzewu.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Niewyrażenie stanowiska w terminie 30 dni, a w przypadku przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego - 60 dni, od dnia otrzymania projektu zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, przez organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, uznaje się za uzgodnienie zezwolenia.”;

4) w art. 83f:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25m²,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza:

a) 100 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego,

b) 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew;

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a-3b w brzmieniu:

„3a) drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej;

3b) drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1b w brzmieniu:

„1a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, może określić, że przepisów art. 83 ust. 1 nie stosuje się także do innych drzew lub krzewów wskazanych w oparciu o następujące kryteria:

1) gatunek drzewa lub krzewu, lub

2) wiek drzewa lub krzewu, lub

3) obwód pnia drzewa na wysokości 130 cm lub powierzchnia krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, lub

4) cel usunięcia drzewa lub krzewu:

a) związany z prowadzeniem działalności gospodarczej,

b) niezwiązany z prowadzeniem działalności gospodarczej, lub

5) cechy nieruchomości:

a) objęcie nieruchomości określonymi przez radę gminy formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5,

b) wpisanie do rejestru zabytków,

c) położenie w pasie drogowym drogi publicznej,

d) rodzaj użytku wynikający z ewidencji gruntów i budynków,

e) określone przeznaczenie nieruchomości wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

1b. W postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu uchwały, o której mowa w ust. 1a, zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”;

5) w art. 85:

- ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Opłatę za usunięcie drzewa ustala się mnożąc liczbę cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty.

- ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Opłatę za usunięcie krzewu ustala się mnożąc liczbę metrów kwadratowych powierzchni gruntu pokrytej usuwanymi krzewami i stawkę opłaty.”,

- po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, określa wysokość stawek opłaty, o których mowa w ust. 1 i 3, jednolicie dla wszystkich drzew lub krzewów albo różnicując je ze względu na:

- 1) rodzaj lub gatunek drzew lub krzewów;
- 2) obwód pnia drzewa lub powierzchnię krzewu albo krzewów rosnących w skupisku.

- ust. 5-9 otrzymują brzmienie:

„5. Stawki opłaty za usuwanie drzew nie mogą przekraczać 500zł.

6. Stawki opłaty za usuwanie krzewów nie mogą przekraczać 200zł.

7. W przypadku, gdy rada gminy nie określi zgodnie z ust. 4a wysokości stawek opłaty, o których mowa w ust. 1 i 3, do ustalania opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu stosuje się stawki, o których mowa w ust. 4a.

8. Stawki, o których mowa w ust. 5 i 6, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku waloryzacji o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej.

9. Minister właściwy do spraw środowiska, w terminie do dnia 31 października każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość waloryzowanych stawek, o których mowa w ust. 8.”;

6) w art. 86

a) w ust. 1:

- uchyla się pkt 2,

- pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) drzew, których obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm nie przekracza:

a) 120 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

b) cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew

- w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;

8) krzewu lub krzewów rosnących w skupiskach, pokrywających grunt o powierzchni do 50 m², w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, może określić, że opłat za usunięcie drzewa lub krzewu nie nalicza się także w przypadku innych drzew lub krzewów, wskazanych w oparciu o kryteria, o których mowa w art. 83f ust. 1a.”;

7) w art. 89 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1-3, ustala się w wysokości dwukrotnej opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu, o której mowa w art. 84 ust. 1, a w przypadku, w którym usunięcie drzewa lub krzewu jest zwolnione z obowiązku uiszczenia opłaty, administracyjną karę pieniężną ustala się w wysokości takiej opłaty, która byłaby ponoszona gdyby takiego zwolnienia nie było.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W ramach sprawowanego zarządu Lasy Państwowe mogą prowadzić działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż w oparciu o koncesję, o której mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131), jeżeli działalność ta będzie służyła w szczególności prowadzeniu gospodarki leśnej, udostępnianiu lasów dla społeczeństwa lub budowie infrastruktury drogowej w porozumieniu z jednostkami samorządu terytorialnego.”;

2) w art. 7 ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) zwiększania absorpcji dwutlenku węgla przez lasy;”;

3) po art. 14a dodaje się art. 14b w brzmieniu:

„Art. 14b. 1. Właściciele lasów realizują cele i zasady gospodarki leśnej wskazane w ustawie, w szczególności wypełniają obowiązki, o których mowa w art. 9 ust. 1, art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 4, w sposób przez siebie określony, chyba że sposób wypełniania danego obowiązku został ustalony przez przepisy prawa.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, model sposobu realizacji celów i zasad gospodarki leśnej, będący kodeksem dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej, uwzględniając:

1) cele określone w art. 7 ust. 1, w tym potrzebę zachowania wszystkich zasobów, tworów i składników przyrody w odpowiednim stanie, w szczególności gatunków, które są przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej,

2) uwarunkowania gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy lokalne.

3. Gospodarka leśna wykonywana na podstawie kodeksu dobrych praktyk, który spełnia wymogi określone w ust. 2, nie narusza przepisów o ochronie poszczególnych zasobów, tworów i składników przyrody, w szczególności przepisów art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.”;

4) w art. 15 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe, w szczególności jako powierzchnie referencyjne, na których możliwe jest ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej dla potrzeb porównywania w odległych odstępach czasowych spełniania celów określonych w art. 7 ust. 1 przez te obszary i inne lasy sąsiednie, lub mają szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1936 i 2171) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w pkt 29:

- lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1 c w brzmieniu:

„1b. W przypadku gdy dla planowanego przedsięwzięcia regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ze względu na oddziaływanie na obszar Natura 2000, zamiast opinii, o której mowa w ust. 1 pkt 1, dokonuje on uzgodnienia w drodze postanowienia. Postanowienie to można zaskarżyć w zażaleniu, o którym mowa w art. 65 ust. 2.

1c. W przypadku planowanych przedsięwzięć, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 4, dla których wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego, dla której organem wykonawczym jest organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot od niej zależny w rozumieniu art. 24m ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, zamiast opinii, o której mowa w ust. 1 pkt 1, dokonuje on uzgodnienia w drodze postanowienia. Postanowienie to można zaskarżyć w zażaleniu, o którym mowa w art. 65 ust. 2.”,

- lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Opinię lub uzgodnienie, o których mowa w ust. 1-1c, wydaje się w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii. Przepisy art. 35 § 5 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”,

b) w pkt 37:

- w lit. a tiret drugie otrzymuje brzmienie:

„– w lit. k średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. l-o w brzmieniu:

„l) przedsięwzięć, o których mowa w pkt 3, dla których wnioskodawcą jest jednostka organizacyjna Lasów Państwowych,

m) inwestycji towarzyszącej, o której mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących,

n) przedsięwzięć, w odniesieniu do których wniósł sprzeciw, o którym mowa w art. 72 ust. 10,

o) przedsięwzięć polegających na zmianie lub rozbudowie przedsięwzięć, dla których do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwy był regionalny dyrektor ochrony środowiska;”,

- lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, realizowanego przez gminę lub podmiot od niej zależny w rozumieniu art. 24m ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o

samorządzie gminnym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości przedsięwzięcie jest realizowane.””;

2) w art. 3 uchyla się pkt 4;

3) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. W postępowaniach wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, dla których wnioskodawcą jest jednostka organizacyjna Lasów Państwowych, organ właściwy w dniu wszczęcia postępowania pozostaje właściwym do zakończenia tego postępowania.”.

Art. 4.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. uznaje się, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody również w przypadku, gdy jest wykonywana na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Art. 5.

1. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 83-87 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy nowe, chyba, że opłata za usunięcie drzewa naliczona na ich podstawie byłaby wyższa niż opłata naliczona na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 88 i 89 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy nowe, chyba że kara pieniężna wymierzona na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, byłaby względniejsza.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. z wyjątkiem art. 3, który wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2016 r.

UZASADNIENIE

Proponowana ustawa ma na celu dokonanie najpilniejszych zmian w ustawie o ochronie przyrody, ustawie o lasach oraz ustawie zmieniającej ustawę z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw.

W chwili obecnej w przepisach ustawy o ochronie przyrody brak jest przesłanki pozwalającej na usunięcie gniazd ptasich we wszystkich sytuacjach, kiedy jest to niezbędne, a podejmowane działanie pozostawałoby bez szkody dla gatunku. Aktualnie obowiązuje odstępstwo od zakazów pozwala wyłącznie na usuwanie od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków oraz usuwanie w tym samym terminie gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, co uniemożliwia podejmowanie tego typu czynności w trakcie realizacji szeregu inwestycji. Aktualny stan prawny uniemożliwia przykładowo budowę budynku mieszkalnego, jeżeli taka inwestycja wiązałaby się z koniecznością usunięcia gniazda ptasiego. Ograniczenia te są więc niewspółmierne do wartości podlegającej ochronie. Z uwagi na zapisy Dyrektywy Ptasiej nie istnieje możliwość całkowitego zniesienia zakazu niszczenia gniazd, natomiast zasadne jest złagodzenie tychże zakazów. Jest więc konieczna zmiana zakresu aktualnie obowiązującego zakazu niszczenia gniazd ptasich. Poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia będzie można uzyskać zezwolenie na odstępstwo od zakazu w oparciu o przesłankę słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego. Zachowanie charakteru decyzji administracyjnej umożliwi sprawowanie nadzoru nad realizacją czynności oraz zapewni kontrolę nad sposobem ich realizacji (np. poprzez nałożenie na podstawie art. 56 ust. 7 pkt 9 ustawy o ochronie przyrody stosownych warunków, wynikających z potrzeb ochrony populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów i ich siedlisk). Jednocześnie w art. 56 ust. 4a zostały wymienione gatunki i grupy gatunków, dla których zasadnym jest utrzymanie pełnego zakresu zakazu (zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd przez cały rok kalendarzowy bez dodatkowych przesłanek). Jest to uwarunkowane ich statusem ochrony – gatunki rzadkie, zagrożone i/lub o utrzymującym się i/lub silnym spadkowym trendzie liczebności; biologią lęgową – gatunki wykorzystują jedno (lub kilka naprzemiennie) gniazd przez szereg lat oraz gatunki gniazdujące kolonijnie (czaple)..

W świetle powyższej zmiany, zmiana czasu obowiązywania odstępstwa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ma za zadanie dostosowanie okresu obowiązywania odstępstwa do nowych terminów wskazanych w ustawie w art. 56 ust. 4a. Skreślenie art. 52. ust. 2 pkt 2 ma zaś charakter porządkowy.

Wprowadzone zmiany umożliwią usuwanie gniazd ptasich w sytuacjach niezbędnych, przy jednoczesnym zapewnieniu całorocznej ochrony gniazd wybranych gatunków o specyficznej ekologii oraz ochrony gniazd w okresie lęgowym.

Ponadto, w chwili obecnej brak jest przesłanki pozwalającej na zniszczenie siedliska ptaków we wszystkich sytuacjach kiedy jest to niezbędne, nawet wtedy, kiedy działanie to pozostawałoby bez szkody dla gatunku – dozwolone jest to wyłącznie w sytuacjach wystąpienia nadrzędnego interesu publicznego. Stan ten uniemożliwia więc realizację szeregu inwestycji na obszarach, stanowiących siedliska ptaków, nawet tych pospolicie występujących. W art. 1 ust. 2 Dyrektywy Ptasiej wskazuje się, że dyrektywa ta stosuje się do ptactwa, jego jaj, gniazd i siedlisk, zaś w art. 3 tej dyrektywy wskazuje się, że państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki (a więc np. poprzez wprowadzenie zakazów) w celu ochrony zachowania lub przywrócenia wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich gat. ptactwa, określonych w dyrektywie. Brak więc literalnego zakazu niszczenia siedlisk ptaków, które jednak muszą być objęte ochroną w sposób zapewniający realizację celów dyrektywy. Z uwagi na powyższe, proponowana zmiana nie będzie stanowiła naruszenia przepisów Dyrektywy Ptasiej, a przyczyni się do usprawnienia procesu wydawania zezwoleń na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk ptaków, które od wprowadzenia zmiany będzie również możliwe w sytuacji wystąpienia słusznego interesu strony (np. przy budowie domu).

Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmian dostosowujących regulacje dotyczące wycinki drzew i krzewów. Będą one miały na celu istotne zwiększenie uprawnień właścicieli nieruchomości, na których rosną drzewa i krzewy, uproszczenie regulacji dotyczącej wycinki oraz wyposażenie jednostek samorządu w kompetencje do dostosowywania poziomu ochrony zieleni do ich potrzeb.

Po pierwsze zlikwidowane zostanie obecne ograniczenie właściciela nieruchomości prywatnej w usuwaniu drzew i krzewów rosnących na działce. Obecne przepisy wymagają od niego wystąpienia do wójta, burmistrza, prezydenta miasta o zezwolenie na takie działanie, co stanowi nadmierną i nieuzasadnioną ingerencję w możliwość wykonywania prawa własności nieruchomości. Podkreślić należy, że stosowanie obecnych restrykcyjnych przepisów nie spełnia swojej roli, gdyż i tak niemal wszystkie decyzje, które wydają ww. organy są pozytywne, zezwalają na usunięcie drzewa i krzewu. Obecna procedura niepotrzebnie obciąża więc zarówno właścicieli nieruchomości, jak i organy administracji. Ww. zmianie towarzyszyć będą inne, które zakładają zmniejszenie administracyjnej kontroli wycinki drzew i krzewów (m.in. podwyższone zostaną obwody drzew, co do których nie ma obowiązku uzyskiwania zezwolenia) oraz obciążenia finansowe wnioskodawców związane z uzyskiwaniem zezwolenia (m.in. podwyższone zostaną obwody drzew, co do których nie ma obowiązku uiszczenia opłaty za usunięcie).

Po drugie wprowadzone zostaną zmiany umożliwiające gminom rezygnację z konieczności uzyskiwania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów w wybranych przez nie sytuacjach oraz rezygnację z opłat za usunięcie, także w wybranych przez nie sytuacjach. Rozwiązanie takie umożliwi gminom dostosowanie zakresu prowadzonych przez nie postępowań do rzeczywistych możliwości i potrzeb danej gminy. Gminy uzyskają także możliwość określania stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów, co oznacza, że uzyskają realny wpływ na poziom swoich dochodów z tytułu opłat.

Po trzecie projekt zawiera zmiany upraszczające regulację dotyczącą usuwania drzew i krzewów, m.in. uproszczony zostanie mechanizm ustalania opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu (rezygnacja z konieczności wydawania rozporządzenia określającego wysokość stawek), a z ustawy usunięty zostanie obowiązek uwzględniania przy ustalaniu opłaty współczynnika lokalizacji.

Celem projektowanej ustawy jest także umożliwienie wykonywania przez lasy – niezależnie od ich własności – ich pozaprodukcyjnych funkcji, a w szczególności:

- 1) możliwości wydobywania kopalin na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych,
- 2) zwiększenia korzystnego wpływu lasów na klimat poprzez zwiększenie pochłaniania przez nie dwutlenku węgla,
- 3) zachowania na terenie lasów oraz w ich sąsiedztwie wszystkich elementów środowiska we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków,
- 4) czerpania z lasów korzyści przyrodniczo-naukowych, ustanawiając powierzchnie referencyjne umożliwiające ograniczenie prowadzenia na nich gospodarki leśnej dla potrzeb długofalowego porównania spełnienia celów środowiskowych przez te obszary i inne lasy sąsiednie.

Realizacja pierwszego zamierzenia polega na dodaniu do art. 4 ustępu 3a, który wskazuje bezpośrednio na możliwość wydobywania przez Lasy Państwowe kopalin. Potrzeba ta wynika z faktu, iż niektóre jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” (nadleśnictwa) posiadają koncesję na wydobywanie kopalin i prowadzą taką działalność. Wydobyte kopaliny wykorzystują do budowy, remontów i modernizacji infrastruktury drogowej, zarówno leśnej jak i samorządowej, co znacząco obniża koszty przeprowadzania takich działań budowlanych. Ponadto wydobywane kopaliny służą także do budowy infrastruktury turystycznej lub edukacyjnej w lasach, których to celem jest udostępnianie lasów dla społeczeństwa.

Realizacja drugiego zamierzenia polega na wpisaniu w art. 7 ustawy o lasach, określającym cele gospodarki leśnej, zwiększenia korzystnego wpływu lasów na klimat poprzez zwiększenie

pochłaniania przez nie dwutlenku węgla. Potrzeba ta wynika z realizacji polityki klimatycznej Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych zmierzającej do ograniczenia zawartości dwutlenku węgla w atmosferze. Cel ten może być osiągnięty poprzez ograniczanie emisji tego gazu oraz zwiększanie jego pochłaniania z atmosfery. To drugie rozwiązanie powinno stać się jednym z celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Realizacja trzeciego zamierzenia polega na ściślejszym powiązaniu ustawy o lasach z systemem ochrony środowiska, składającym się z ustaw regulujących ochronę poszczególnych jego elementów. Ustawa o lasach już obecnie wiąże gospodarkę leśną z innymi elementami środowiska (art. 1 pkt 1). Jest to jednak zapis ogólny, a sposób realizacji celów i zadań gospodarki leśnej, poza ogólnymi wskazaniem zawartymi w planie urządzenia lasu, nie jest określony. W związku z tym proponuje się określenie w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska wzorcowych działań będących realizacją tych celów w taki sposób, iż zagwarantuje to zachowanie wszystkich elementów środowiska we właściwym stanie ochrony. Obecnie największy zarządca lasów w Polsce – Lasy Państwowe – posiada takie zasady jako własne uregulowania wewnętrzne, będące zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Zamiarem projektodawców jest wprowadzenie takiego rozwiązania jako wspólnego dla wszystkich właścicieli lasów, które zarazem byłoby stabilniejsze i poddane kontroli ministra ds. środowiska. Minister ten, zarządzający ochroną całego środowiska naturalnego, dbałby o zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi jego elementami, co uniemożliwiłoby wybiórcze stosowanie przepisów i preferowanie jednych elementów środowiska kosztem innych. Należy podkreślić, że możliwość określenia przez ministra dobrych wymagań w zakresie praktyki leśnej istnieje również obecnie, choć w ustawie o ochronie przyrody, lecz wymagania te nie zostały dotychczas określone.

Realizacja czwartego zamierzenia polega na dopuszczeniu ustanawiania lasów ochronnych jako powierzchni referencyjnych, umożliwiających ograniczenie prowadzenia na nich gospodarki leśnej dla potrzeb długofalowego porównania spełnienia celów środowiskowych przez te obszary i inne lasy sąsiednie, a więc dla potrzeb przyrodniczo-naukowych. Rozwiązanie to ma na celu uwzględnienie postulatów organizacji ekologicznych i Komisji Europejskiej, aby na szczególnie cennych obszarach leśnych, jak np. Puszcza Białowieska, ograniczyć prowadzenie gospodarki leśnej. Do tej pory takie działania nie miały podstawy prawnej, a czynna ochrona lasu – w tym zwalczanie szkodników – jest obowiązkiem ustawowym (art. 10 ustawy o lasach). Projekt wprowadza instrument prawny do realizacji tego celu.

Potrzeba wprowadzenia przepisu przejściowego (art. 4) wynika z systemowej nowelizacji prawa ochrony środowiska (ustaw z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 i 2171), która wchodzi w życie dnia 1 stycznia 2017 r. Jedną ze zmian przewidzianych w nowelizacji polega na rozdzieleniu ocen oddziaływania na środowisko planów urządzenia lasu od oceny spełniania przez gospodarkę leśną wymogów z zakresu ochrony przyrody. Projektowany przepis nie zmienia tej zasady, lecz ma na celu ułatwienie dostosowania się do niej poprzez wprowadzenie okresu przejściowego wynoszącego 1 rok. Jest to więc przepis epizodyczny, który ma obowiązywać do dnia 31 grudnia 2017 r.

Celem projektowanej ustawy jest także nowelizacja ustawy zmieniającej ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z nią, z dniem 1 stycznia 2017 r. regionalny dyrektor ochrony środowiska będzie organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku planowanych przedsięwzięć, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 4 ustawy ooś, dla których wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego, dla której organem wykonawczym jest organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot od niej zależny w rozumieniu art. 24m ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Szacuje się, że np. RDOŚ w Warszawie, od dnia 1 stycznia 2017 r., przybędzie rocznie, w stosunku do stanu obecnego, ponad 450 nowych wniosków o wydane decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wielkość ta oszacowana jest na podstawie dotychczasowej liczby wniosków wpływających do RDOŚ w Warszawie dla inwestycji gminnych (budowa dróg, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych itp.). Dla urzędu jest to ogromne obciążenie i stanowi realne zagrożenie wydłużenia procedowania spraw dla wielu istotnych inwestycji. Należy też przyjąć, iż znaczący wzrost nowych spraw nastąpi we wszystkich regionalnych dyrekcjach ochrony środowiska. Powyższe uzasadnia propozycję uchylecia lit. l w art. 75 ust. 1 pkt 1.

Jednakże, mając na uwadze konieczność wdrożenia art. 9a dyrektywy 2014/52/WE proponuje się zmianę w art. 64 ustawy ooś, polegającą na zastąpieniu opiniowania uzgodnieniem z RDOŚ w zakresie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla tych przedsięwzięć, dla których JST jest jednocześnie inwestorem i organem wydającym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Organ wykonawczy JST będzie zatem związany stanowiskiem RDOŚ. Wprowadzenie tych zmian powoduje również konieczność zmiany art. 11 ustawy z 9 października 2015 r. nowelizującej ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Proponowane zmiany powinny wejść w życie przed dniem 1 stycznia 2017 r., czyli przed dniem wejścia w życie wspomnianej nowelizacji.